

E-Newsletter 05

INHOUD

- > Voorwoord
- > Congres strafrechtelijk beleid
- > Overeenkomst tussen het DGWL en de DSB
- > Dag van het expertisenetwerk mensenhandel en mensensmokkel
- > De evaluatie inzake partnergeweld
- > Omzendbrief racisme en discriminatie
- > Project eengerelateerd geweld
- > Analyse van de justitiële afhandeling van verkeersongevallen
- > Evaluatie van de samenwerkingsakkoorden van daders van seksueel misbruik
- > Wetenschappelijk onderzoek naar onderzoeksrechter

Voorwoord

Met de eerste e-newsletter van het nieuwe jaar willen de directie en de medewerkers van de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid (DSB) u in de eerste plaats hun gelukwensen overbrengen.

Ook 2010 belooft een jaar vol uitdagingen te worden. De samenwerking tussen de verschillende partners over de departementen en de verschillende beleidsniveaus heen zal daarbij centraal staan.

De minister van Justitie draagt net als de eerste minister van dit land de samenwerkingsgedachte hoog in het vaandel. Ook de DSB hecht bij haar beleidscoördinerende opdracht veel belang aan een goede samenwerking met de politionele en justitiële partners van het strafrechtelijk beleid, maar ook met de gemeenschappen en de gewesten.

Deze samenwerking blijkt alvast uit deze newsletter, waarin vele projecten aan bod komen waarin deze beleidsafstemming en -coördinatie concreet vorm wordt gegeven. In het bijzonder komen aan bod: het congres strafrechtelijk beleid, de dag van het expertisenetwerk mensenhandel en mensensmokkel, de evaluatie van het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld, de omzendbrief racisme en discriminatie, het project eengerelateerd geweld, de analyse van de vragenlijsten over de justitiële afhandeling van verkeersongevallen, de evaluatie van de samenwerkingsakkoorden betreffende seksuele delinquenten en het wetenschappelijk onderzoek naar de organisatie van de beroepsgroep onderzoeksrechters.

Ook de samenwerking met de partners binnen het departement is voor de DSB erg belangrijk. Met het directoraat-generaal Wetgeving werd nog deze maand een protocol ondertekend dat de bevoegdheden van de onderscheiden diensten afbakent en de samenwerking tussen beide instanties kristalliseert.

In februari neem ikzelf echter afscheid van de DSB. Ik hielp deze gedurende 15 jaar mee uitbouwen, waarvan 10 jaar als Adviseur-generaal voor het Strafrechtelijk beleid, en zag de dienst evolueren tot een performante dienst die wetenschappelijke expertise en beleidsadvies kan aanreiken teneinde de minister toe te laten een meer coherent en georiënteerd strafrechtelijk beleid te voeren. Ik ga nu een nieuwe uitdaging aan als vast lid van het Comité P.

Ik wil in het bijzonder mijn medewerkers en alle partners danken voor de goede en constructieve samenwerking en hoop dit in de toekomst zeker verder te kunnen zetten.

*Diane Reynders,
Adviseur-generaal voor het Strafrechtelijk beleid*

Congres strafrechtelijk beleid. Tijd voor reflectie!

Op 27 november 2009 organiseerde de DSB het congres 'Strafrechtelijk beleid. Beleidsvoering: evoluties en uitdagingen' en dit naar aanleiding van zijn 15-jarig bestaan. Tijdens het congres stond de DSB samen met de 200 genodigden stil bij de belangrijkste evoluties en uitdagingen op het vlak van beleidsvoering in de strafrechtsketen.

De studiedag werd geopend door de Adviseur-generaal voor het Strafrechtelijk beleid, Diane Reynders. Zij gaf aan dat de dienst destijds werd opgericht om de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal te ondersteunen bij het uitwerken van hun strafrechtelijk beleid. Doorheen de jaren ontwikkelde de dienst de visie dat het strafrechtelijk beleid zich over de ganse strafrechtsketen heen dient te voltrekken volgens een beleidscyclisch proces en dit op een wetenschappelijk onderbouwde wijze. Dit blijkt ook uit de kerntaken van de dienst die mevrouw Reynders verder toelichtte. Vervolgens kwamen de kernpartners aan het woord: de federale politie, het openbaar ministerie, de zetel, de FOD Justitie, de DG Justitiehuisen en de DG Penitentiaire

Inrichtingen. Ze stipten een aantal uitdagingen aan voor de beleidsvoering. In de namiddag werd in de workshops verder stil gestaan bij drie belangrijke uitdagingen: evidence-based beleidsvoering, afstemming van de beleidsplanning en een participatief strafrechtelijk beleid. Uit al deze boeiende uiteenzettingen bleek dat nog heel wat uitdagingen voor de deur staan, waar er voor de DSB vanuit haar kerntaken nog heel wat werk is weggelegd!

In het congresboek (dat zal verschijnen in het tweede semester van 2010) zullen de verschillende bijdragen worden gebundeld en in het februarinummer van Just News zal reeds een korte samenvatting van het congres verschijnen.

Voor meer informatie:

An Raes (NL)
an.raes@just.fgov.be
02/542.74.21

Elke Devroe (NL)
elke.devroe@just.fgov.be
02/542.74.38

Jean-François Minet (FR)
jean-francois.minet@just.fgov.be
02/542.74.20

▲ **INHOUD**

Overeenkomst van 15/01/2010 met betrekking tot de verdeling van de verantwoordelijkheden en het overleg tussen het DGWL en de DSB

Op 15 januari 2010 ondertekenden de DSB en het DG Wetgeving een samenwerkingsprotocol. Hierin worden de bevoegdheden en taken van beiden afgebakend en verduidelijkt. De klemtoon ligt niettemin op de samenwerking tussen de twee diensten. In het protocol verbinden beide diensten er zich ook toe om regelmatig overleg te plegen betreffende het naleven van de afspraken en de taakverdeling in de concrete dossiers.

Voor meer informatie:

Freddy Gazan (FR)
freddy.gazan@just.fgov.be
02/542.74.36

▲ **INHOUD**

Dag van het expertisenetwerk mensenhandel en mensensmokkel

Op 30 oktober 2009 vond de tweejaarlijkse studiedag van het expertisenetwerk mensenhandel en mensensmokkel van het College van procureurs-generaal plaats, georganiseerd door de DSB en het expertisenetwerk. Op deze dag was het de bedoeling dat de referentiemagistraten zouden samenkomen om hun standpunten uit te wisselen over de moeilijkheden die ze in de praktijk ondervinden.

Er werden ook eerstelijnsactoren van de politiediensten en sociale inspectie uitgenodigd om de concrete problemen

waarmee ze worden geconfronteerd uit te leggen. De onderwerpen die tijdens deze dag werden besproken hadden betrekking op onderwerpen zoals de indicatoren van mensenhandel die door de Internationale Arbeidsorganisatie werden uitgewerkt, de analyse van de rechtspraak met betrekking tot het begrip seksuele uitbuiting, het voorleggen van resultaten van de evaluatie van de richtlijn 01/2007 betreffende de opsporing en vervolging van feiten van mensenhandel (de resultaten van deze evaluatie kunnen worden teruggevonden op het ompranet van het openbaar

ministerie) of de richtlijn 08/2008 betreffende de multidisciplinaire aanpak ten aanzien van slachtoffers van mensenhandel en bepaalde zware vormen van mensensmokkel.

De besprekingen van deze dag hebben nog maar eens het belang aangetoond van de samenwerking tussen de instanties die betrokken zijn bij de strijd tegen mensenhandel met het oog op een integrale en geïntegreerde aanpak van dit criminele fenomeen.

Voor meer informatie:

Mathilde Van der Stegen de Schrieck (FR)
mathilde.vanderstegendeschrieck@just.fgov.be
02/542.74.76

Jean-François Minet (FR)
jean-francois.minet@just.fgov.be
02/542.74.20

Barbara Vangierdegom (NL)
barbara.vangierdegom@just.fgov.be
02/542.74.16

▲ INHOUD

De evaluatie van het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld

De COL 04/06 betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld betekende een grote doorbraak in de aanpak en het vervolgingsbeleid ten aanzien van partnergeweld en bracht een aanzienlijke mentaliteitswijziging bij politie en parket met zich mee. In overeenstemming met de COL ondersteunt de DSB het College van procureurs-generaal in de evaluatie van deze omzendbrief.

In 2009 werd er veel in het teken van deze evaluatie verwezenlijkt: de analyse van de

door de DSB uitgevoerde bevraging van alle kernactoren uit de COL werd afgerond ⁽¹⁾, op 29 en 30 april 2009 kenden de werkdagen over de toepassing van de COL een groot succes en tijdens de zomer werd er door de DSB een extra bevraging betreffende de werkingsmiddelen ter uitvoering van de COL 04/06 gerealiseerd ⁽²⁾.

Tenslotte werd de vermelde analyse van de DSB verrijkt met conclusies uit (deel) evaluaties van andere diensten. Het resultaat hiervan is een overzichtelijk

syntheseverslag waarin de voornaamste knelpunten aangaande de COL 04/06 worden geschetst en een aantal beleidsaanbevelingen worden aangereikt ⁽³⁾. Alle rapporten zullen zo snel binnenkort op onze website kunnen geraadpleegd worden. Op basis van het syntheseverslag zal de werkgroep intrafamiliaal geweld bij het College van procureurs-generaal in 2010 eventuele concrete aanpassingen van de COL 04/06 voorstellen. De DSB, lid van deze werkgroep, zal hierin opnieuw een bijdrage leveren.

Voor meer informatie:

⁽¹⁾ K. BERTELOOT, S. SIVRI en M. BROUCKER, onder promoterschap van D. REYNDERS en F. GAZAN, 'Analyse van de vragenlijsten met betrekking tot de gemeenschappelijke omzendbrief COL 04/06 van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld', Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, Brussel, december 2009, 113 p.

⁽²⁾ K. BERTELOOT, I. LECLERQ en M. BROUCKER, onder promoterschap van D. REYNDERS en F. GAZAN, 'Analyse van de bevraging inzake de werkingsmiddelen ter uitvoering van omzendbrief COL 04/06', Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, Brussel, december 2009, 64 p.

⁽³⁾ K. BERTELOOT, S. SIVRI en M. BROUCKER, onder promoterschap van D. REYNDERS en F. GAZAN, 'Syntheseverslag: evaluatie van de gemeenschappelijke omzendbrief COL

04/06 van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld', Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, Brussel, december 2009, 52 p.

of contacteer

Karel Berteloot (NL)
karel.berteloot@just.fgov.be
02/542.74.15

Omzendbrief racisme en discriminatie

Op initiatief van de procureur-generaal van Luik werd beslist om een omzendbrief inzake racisme en discriminatie op te stellen. Deze omzendbrief heeft als doel enerzijds het parket te sensibiliseren voor de problematiek en de bestaande wetgeving, anderzijds de magistraten op het terrein beter te oriënteren in de opsporing en vervolging van de betreffende misdrijven. Daarnaast zal ook de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR) en de politieke en justitiële actoren met deze omzendbrief hopelijk verbeteren.

De omzendbrief zal betrekking hebben op alle vormen van racisme en discriminatie (ook handicap, homofobie, gezond-

heid, religie) en is in eerste instantie bestemd voor de parketmagistraten (parket bij de rechtbank van eerste aanleg en arbeidsauditoraat). Haatgedrag op internet (cyberhaat) zal echter niet in deze omzendbrief aan bod komen, omdat deze problematiek het voorwerp zal uitmaken van een afzonderlijk omzendbrief.

Een multidisciplinaire werkgroep, die onder meer zal bestaan uit medewerkers van de DSB, het CGKR, het College van procureurs-generaal, de politie en andere relevante actoren, zal de omzendbrief opstellen.

Aan de DSB werd gevraagd om de redactie van de omzendbrief te verzor-

gen en de werkzaamheden van de werkgroep te coördineren. De werkzaamheden zullen begin 2010 worden opgestart. Het is nog niet bekend wanneer de werkzaamheden zullen worden afgerond.

Voor meer informatie:

Salih Sivri (NL)
salih.sivri@just.fgov.be
02/542.74.79

Project eengerelateerd geweld

Het is één van de taken van de DSB om de evoluties in de criminaliteit op te volgen, hierover alle nuttige informatie te verzamelen en tot een analyse hiervan over te gaan. Onze westerse maatschappij krijgt in de marge van de etnisch-culturele diversiteit en van de migratiebewegingen sinds enkele jaren meer en meer te maken met wat men eengerelateerd geweld noemt.

Tengevolge van enkele ophefmakende zaken, waaronder een eremoord in de streek van Charleroi in oktober 2006, en voortbouwend op de aanbevelingen van het Adviescomité voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen van de Senaat, werden pilootprojecten opgericht in Mechelen en Verviers. Deze pilootprojecten hebben de ondersteuning gekregen van de federale politie en de FOD Justitie.

Het algemene doel van de pilootprojecten is om vanuit deze ervaringen op het terrein meer kennis te vergaren over het

fenomeen en het eengerelateerde geweld beter aan te pakken. Ter coördinatie, ondersteuning en stroomlijning van deze pilootprojecten werd een federale stuurgroep opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de FOD Justitie, de FOD Binnenlandse Zaken, de DSB, het College van procureurs-generaal, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, de federale politie en de vertegenwoordigers van de twee pilootprojecten.

De stuurgroep acht het in eerste instantie noodzakelijk om een globaal beeld te krijgen van het fenomeen, wat vervolgens grondig dient geanalyseerd te worden. Hierbij zal voornamelijk een beroep worden gedaan op de federale politie en de DSB.

De DSB heeft als taak de bestaande rechtsliteratuur inzake eengerelateerd geweld te bestuderen om het fenomeen op strafrechtelijk gebied wetenschappe-

lijk te kunnen omlijnen. Eind 2009 is de DSB van start gegaan met de oplijsting en analyse van de belangrijkste binnen- en buitenlandse bronnen inzake eer en eengerelateerd geweld. Het is de bedoeling een grondige literatuurstudie te verrichten met het oog op een fenomeenanalyse, fenomeenomschrijving en verdere verfijning van een definitie. Aan de hand hiervan zouden indicatoren voor de handhaving van eengerelateerd geweld kunnen aangereikt worden. Daarnaast zal de DSB wetenschappelijke ondersteuning bieden aan de stuurgroep.

Voor meer informatie:

Margot Taeymans (NL)
margot.taeymans@just.fgov.be
02/542.74.85

Analyse van de vragenlijsten over de justitiële afhandeling van verkeersongevallen

In 2007 heeft de DSB een kwalitatief en exploratief onderzoek opgestart over de justitiële afhandeling van verkeersongevallen met zwaargewonde en/of dodelijke verkeersslachtoffers en de aandacht die hierbij wordt besteed aan de behandeling van de slachtoffers en hun na(ast)bestaanden. Het onderzoek had als doel de afhandelingpraktijken door het openbaar ministerie in deze materie in kaart te brengen en hun professionele ervaringen aan bod te laten komen. Ook werd beoogd om na te gaan of de knelpunten inzake de justitiële afhandeling, die aan het licht zijn gekomen doorheen een uitgebreide literatuurstudie en uit gesprekken met verenigingen die verkeersslachtoffers en hun na(ast)bestaanden vertegenwoordigen, ook zo ervaren worden door de ondervraagde actoren. Daarnaast werd onderzocht of er 'best practices' bestaan en/of efficiënte oplossingen mogelijk zijn.

Om een antwoord te kunnen bieden op deze vragen, werden alle politieparketten van het land geïnterviewd of bevraagd.

De resultaten en conclusies van het onderzoek werden besproken in een uitvoerig rapport, waarin ook aandacht werd besteed aan interessante 'best practices' en beleidsopties.

Met dit rapport hopen we het openbaar ministerie over het algemeen en de politieparketten in het bijzonder verder te sensibiliseren voor het belang van een kwalitatieve samenstelling van verkeersongevallendossiers. Het is eveneens de bedoeling om hiermee de aandacht die dient uit te gaan voor een correcte en humane behandeling van verkeersslachtoffers in het justitiële traject verder aan te scherpen. We hopen alvast dat ons enthousiasme voor de doelstellingen van dit

onderzoek ook anderen aanzet tot initiatieven die oog hebben voor een kwalitatieve behandeling van (verkeer)slachtoffers.

Voor meer informatie:

Marie-Rose Broucker (NL)
marie-rose.broucker@just.fgov.be
02/542.74.27

Christel Defever (NL)
christel.defever@just.fgov.be
02/542.74.56

▲ **INHOUD**

Evaluatie van de samenwerkingsakkoorden inzake begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik

De DSB is in november 2009 in opdracht van de minister van Justitie en met de goedkeuring van de bevoegde ministers van de gemeenschappen en gewesten van start gegaan met de evaluatie van de samenwerkingsakkoorden inzake de begeleiding en de behandeling van daders van seksueel misbruik.

De evaluatie heeft tot doel om mogelijke knelpunten in de opzet en de toepassing van de samenwerkingsakkoorden te identificeren. Meer bepaald worden de volgende aspecten onderzocht: de rol van de verschillende actoren, de afstemming tussen de vraag en het aanbod bij begeleiding en behandeling, de samenwerking tussen de hulpverlenende instanties onderling, de samenwerking tussen de hulpverlenende instanties en de justitiële instanties, de wetenschappe-

lijke opvolging van de problematiek van seksuele delinquenten en evoluties in het wettelijk kader.

Om de evaluatie op te volgen wordt een stuurgroep samengesteld met vertegenwoordigers van de bij het akkoord betrokken actoren. In een eerste fase wordt nu een literatuurstudie uitgevoerd om de bestaande informatie en knelpunten te inventariseren. In een tweede fase zal deze informatie verder worden uitgediept en aangevuld door middel van interviews met de betrokken actoren. Op basis van de bevindingen is het dan de bedoeling om tegen september 2010 in een rapport aanbevelingen te formuleren die als basis kunnen dienen voor een mogelijke aanpassing van de samenwerkingsakkoorden.

Voor meer informatie:

An Raes (NL)
an.raes@just.fgov.be
02/542.74.21

Ariane Deladrière (FR)
ariane.deladriere@just.fgov.be
02/542.74.12

Salih Sivri (NL)
salih.sivri@just.fgov.be
02/542.74.79

Margot Taeymans (NL)
margot.taeymans@just.fgov.be
02/542.74.85

▲ **INHOUD**

Wetenschappelijk onderzoek naar de organisatie van de beroepsgroep 'onderzoekersrechters'

De directie Research & Development & Statistiek (R&D&S) van de DSB startte vorig jaar een wetenschappelijk onderzoek naar de organisatie van de beroepsgroep 'onderzoekersrechters'. De afgelopen jaren heeft deze directie onderzoek verricht naar de samenwerking tussen de politie en het parket enerzijds en naar de werking van het openbaar ministerie anderzijds. De volgende partner in de keten die door deze directie in kaart zal worden gebracht en zal worden ondersteund door middel van wetenschappelijk onderzoek, is de onderzoeksrechter. Het onderzoek zal worden gevoerd door Saaske De Keulenaer en Stefan Thomaes (onderzoekers) onder leiding van Elke Devroe (hoofd directie R&D&S, promotor).

Enkele jaren geleden werd het statuut van de onderzoeksrechter gewijzigd (cf.

officier van gerechtelijke politie). Hun onafhankelijkheid is versterkt, maar met het oog op een snellere en efficiëntere rechtsgang werden enkele bevoegdheden van politie en openbaar ministerie uitgebreid ten nadele van het mandaat van de onderzoeksrechter.

Dit onderzoek vangt aan met een vergelijkende studie waarbij de wettelijke positie van de onderzoeksrechter (organisatiestructuur), de plaats in de keten en de bevoegdheden in België, Nederland en Frankrijk aan de hand van een literatuurstudie worden geanalyseerd. In tweede instantie wordt een statistisch beeld geschetst van de diverse werkzaamheden die de onderzoekersrechters in België verrichten, de onderzoeksdaaden die ze stellen en het kader waarbinnen ze werkzaam zijn. Verder

wordt voorzien in het op zoek gaan naar de perceptie van deze beroepsgroep over hun eigen werkzaamheden en de relatie met de andere partners in de keten.

Voor meer informatie:

Elke Devroe (NL)
elke.devroe@just.fgov.be
02/542.74.38

Stefan Thomaes (NL)
stefan.thomaes@just.fgov.be
02/542.74.62

Saaske De Keulenaer (NL)
saaske.dekeulenaer@just.fgov.be
02/542.74.58

▲ **INHOUD**

Contact

Verantwoordelijk uitgever:
Dienst voor het Strafrechelijk beleid

Redactrice en contactpersoon:
Nika Spriet | 02/542.74.65 | nika.spriet@just.fgov.be

Webmaster : Nicolas Kontossis | Vertalers: Olivia Glorieux, Fabyan De Grootd en Stéphane Laloyaux